

Sygn. akt V KK 279/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)
SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)
SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Katarzyna Wełpa

przy udziale Prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga
w sprawie **P. W.**

skazanego z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 12 marca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 10 stycznia 2014 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 2 maja 2013 r.

- 1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. na podstawie art. 536 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok w części, w jakiej utrzymuje w mocy rozstrzygnięcie odnośnie do zarzutu VII zawarte w pkt 11. wyroku Sądu I instancji, i w tym zakresie sprawę przekazuje do**

ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w P.;

3. zwalnia skazanego od zapłaty kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, a poniesionymi wydatkami obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 535 § 3 k.p.k. oddalenie kasacji na rozprawie jako oczywiście bezzasadnej nie wymaga pisemnego uzasadnienia tłumaczącego to rozstrzygnięcie. Konieczne jest jednak przedstawienie na piśmie motywów, którymi kierował się Sąd Najwyższy, na podstawie art. 536 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k. częściowo uchylając zaskarżony kasacją wyrok.

W tym względzie należy wskazać, że w części wstępnej wyroku z dnia 2 maja 2013 r., Sąd Rejonowy w ślad za aktem oskarżenia przytoczył opisy i kwalifikacje prawne czynów zarzucanych P. W., przy czym pod pkt VII wskazał, że został on oskarżony o to, że „w okresie od lutego 2011 roku do 20 maja 2011 roku w P. w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w krótkich odstępach czasu wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii udzielił Ł. M. co najmniej dziesięć razy substancję psychotropową każdorazowo w postaci co najmniej 0,3-0,4 grama amfetaminy tzw. »kreski«, to jest o przestępstwo z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k.” Z kolei w części dyspozytywnej wyroku Sąd Rejonowy odnośnie do tego zarzutu pod pkt 11. zamieścił rozstrzygnięcie mówiące, że „oskarżonego P. W. uznaje za winnego przestępstwa z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art.12 k.k. popełnionego w sposób opisany powyżej w punkcie VII wyroku, z tym iż eliminuje z opisu czynu sformułowanie »co najmniej«, i za to przestępstwo na podstawie art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii wymierza mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności”. W uzasadnieniu wyroku ta kwalifikacja prawna czynu została podtrzymana, bowiem Sąd *a quo* ponownie wskazał (na s. 64 maszynopisu), że P. W. wymierzył „za czyn z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. na podstawie art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii karę 8

miesiący pozbawienia wolności (punkt 11 wyroku)”, chociaż trzeba wspomnieć, że w innym miejscu pojawiło się stwierdzenie wskazujące, iż „niewątpliwie P. W. trudnił się także rozprowadzaniem narkotyków. W tych przypadkach, w których udzielał ich bezpłatnie zasadne było zakwalifikowanie jego czynów jako wypełniających znamiona występku z art. 58 ust. 1 (w wypadku gdy odbiorca był osobą pełnoletnią – punkt VII wyroku – Ł. M.) ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii” (s. 58-59).

Kwestię prawidłowości referowanego rozstrzygnięcia podniosła w kasacji obrońca skazanego, zarzucając wyrokowi Sądu Okręgowego „rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, a to poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego z dnia 2 maja 2013 roku w zakresie obejmującym jego punkt 11 w zw. z punktem VII, pomimo, że opisany w tym punkcie czyn P. W. nie wyczerpuje znamion przestępstwa stypizowanego w przepisie powołanym w podstawie zarzutu”. Niezależnie od tego, że myli się skarżąca, gdy wskazuje, iż czyn przypisany skazanemu w pkt 11. wyroku Sądu I instancji nie wyczerpuje znamion przestępstwa stypizowanego w przepisie powołanym w podstawie zarzutu (wszak czynem zarzucanym, co do którego rozstrzygnięto w pkt 11., był czyn zakwalifikowany przez prokuratora z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art.12 k.k.), to zarzut ten nie mógł być uznany za zasadny z tego względu, że odnosił się do wyroku Sądu Rejonowego, a nie Sądu odwoławczego i nie był podnoszony ani w apelacji obrońcy, ani w apelacji oskarżonego (nie poprzestał on na ogólnym wskazaniu wadliwości czy niesprawiedliwości wyroku, ale podniósł konkretne zarzuty pod adresem wyroku Sądu I instancji), co uprawniałoby obrońcę, w razie braku odpowiedniej reakcji Sądu *ad quem*, do sformułowania prawidłowego zarzutu kasacyjnego. W aspekcie utrzymania w mocy przedmiotowego rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy nie został natomiast podniesiony w kasacji zarzut obrazy przepisów adresowanych do sądu odwoławczego - art. 440 k.p.k., względnie art. 455 k.p.k., jednak ten ostatni przepis otwierał drogę do częściowego uchylecia wyroku zaskarżonego kasacją, bowiem zgodnie z art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w zakresie

szerszym niż w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów m.in. w wypadku określonym w art. 455 k.p.k., tj. gdy bez zmiany ustaleń faktycznych zachodzi potrzeba poprawienia błędnej kwalifikacji prawnej czynu. Wydanie orzeczenia o charakterze kasatoryjnym dyktowane było przy tym trzema przyczynami. Po pierwsze, treść art. 537 § 1 i 2 k.p.k. nie zezwala Sądowi Najwyższemu na samodzielne poprawienie kwalifikacji prawnej, byłoby to bowiem rozstrzygnięcie niemieszczące się w katalogu wynikającym z tych przepisów, po drugie, w grę wchodzi poprawienie kwalifikacji prawnej na korzyść skazanego (ma to znaczenie, gdy wspomnieć kierunek wniesionej w sprawie kasacji), wreszcie, należało odrzucić sugerowany przez prokuratora w odpowiedzi na kasację i rekomendowany także przez występującego na rozprawie kasacyjnej prokuratora Prokuratury Generalnej sposób skorygowania wyroku Sądu I instancji poprzez wydanie przez ten Sąd na podstawie art. 105 k.p.k. postanowienia o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej. Dopuszczalność takiego sprostowania w odniesieniu do podstawy prawnej skazania bywa kwestionowana (zob. wyrok SN z dnia 28 czerwca 2012 r., III KK 416/11, LEX nr 1212892), jednak nie negując, że w trakcie sporządzania wyroku może zaistnieć taka omyłka także i przy wskazywaniu kwalifikacji prawnej czynu, na gruncie niniejszej sprawy zachodzą okoliczności, które podają w wątpliwość fakt zaistnienia oczywistej omyłki pisarskiej. W treści rozstrzygnięcia art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii konsekwentnie został wskazany nie tylko jako podstawa prawna skazania, ale też podstawa wymiaru kary, a wcześniej wspomniano, że zostało to potwierdzone w uzasadnieniu wyroku. Nadto Sąd Rejonowy wymierzył ówczesnemu oskarżonemu mieszczącą się w określonych w tym przepisie granicach zagrożenia ustawowego karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, niewiele odbiegającą od kary 10 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej w pkt 10. wyroku za czyn prawidłowo zakwalifikowany z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i to w sytuacji, gdy pod względem aktywności przestępczej ujęte w tym punkcie zachowanie oskarżonego znacznie przewyższało zachowanie ujęte w punkcie 11. Istotne znaczenie ma też sposób zredagowania wyroku przez Sąd *meriti*, który nie użył formuły o „uznaniu oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu”, warto zaś wspomnieć, że takie postąpienie Sąd

Najwyższy, orzekając w sprawie, w której wystąpiło zbliżone zagadnienie, uznał za istotny argument przemawiający za uznaniem, że powołanie przez sąd orzekający określonego przepisu jako kwalifikacji prawnej czynu nastąpiło w wyniku oczywistej omyłki pisarskiej, a nie w wyniku faktycznej zmiany kwalifikacji prawnej czynu w porównaniu do zaproponowanej w akcie oskarżenia (zob. odmienny od powołanego wcześniej wyrok z dnia 13 marca 2013 r., II KK 178/12, LEX nr 1293760).

Mając na uwadze powyższe względy, Sąd Najwyższy na podstawie art. 536 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok w części, w jakiej utrzymuje w mocy rozstrzygnięcie odnośnie do zarzutu VII zawarte w pkt 11. wyroku Sądu I instancji, i w tym zakresie sprawę przekazał do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu, który skoryguje wymienione rozstrzygnięcie, także gdy chodzi o podstawę prawną wymiaru kary (zob. wyrok SN z dnia 6 lutego 2014 r., III KK 482/13, LEX nr 1427473). Nie jest też wykluczona ingerencja w orzeczeniu o karze w razie uznania, że jest to słuszne w świetle art. 440 k.p.k. Sąd Okręgowy nadto weźmie pod uwagę, że skutkiem orzeczenia Sądu Najwyższego jest rozwiązanie kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w zaskarżonym kasacją wyroku, zatem wyda nowe rozstrzygnięcie także w tej kwestii.

Oddalenie kasacji dawało podstawę do obciążenia skazanego kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne, jednak Sąd Najwyższy dostrzegając, podobnie jak sądy obu instancji, jego trudną sytuację materialną, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił go od ponoszenia tych kosztów.